

การแต่งเครื่องแบบในการปฏิบัติราชการ

ที่มา

๑. สืบเนื่องจากสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุดที่ นร ๐๑๐๖/ว ๑๘๑๓ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงกระทรวงการคลัง โดยแจ้งว่า การแต่งเครื่องแบบในการปฏิบัติราชการมีวัตถุประสงค์ประการสำคัญ เพื่อแสดงออกถึงความเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการรับใช้แผ่นดินและความรับผิดชอบที่มีต่อประเทศชาติและประชาชน ซึ่งที่ผ่านมาหลายส่วนราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ได้ถือปฏิบัติกันอยู่บ้าง หากแต่ยังขาดความพร้อมเพรียงของทุกภาคส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอความร่วมมือร่วมใจข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ แต่งเครื่องแบบในการปฏิบัติราชการทุกวันจันทร์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

๒. กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๑/ว.๑๐๐๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ขอความร่วมมือข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ แต่งเครื่องแบบในการปฏิบัติราชการทุกวันจันทร์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

๓. กรมธนารักษ์ได้มีหนังสือด่วนที่สุดที่ กค ๐๓๐๔/ว ๗๑ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ แจ้งผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม/ธนารักษ์พื้นที่ ว่า เพื่อแสดงออกถึงความเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการรับใช้แผ่นดินและความรับผิดชอบที่มีต่อประเทศชาติและประชาชน รวมทั้งเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล จึงขอความร่วมมือข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่งเครื่องแบบในการปฏิบัติราชการทุกวันจันทร์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗

กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ และกฎสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ กำหนดว่า “เครื่องแบบของข้าราชการพลเรือนและระเบียบการแต่งเครื่องแบบให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น” และมาตรา ๘๒ (๒) กำหนดว่า “ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ”

๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแต่งเครื่องแบบลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๒๗

๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

๕. คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๒

๖. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๖ เรื่อง การไว้ผมและการแต่งกายของข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจ กำหนดว่า

- ข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจทุกคนที่เป็นชายไม่ให้ไว้ผมยาวปิดตีนผม
- ข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจทุกคนที่เป็นหญิงไม่ให้สวมกระโปรงสั้น

เหนือเข่า

- ข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจทุกคนทั้งชายและหญิงไม่ให้คาดเข็มขัด

ใต้สะดือ

๗. หนังสือกองการเจ้าหน้าที่ ด่วน ที่ กค ๐๓๐๒/ว ๑๘ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เรื่อง การแต่งกายของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างกรมธนารักษ์ กำหนดว่า

- บุรุษ เสื้อ - กางเกง จะต้องไม่ใช่ผ้ายัดหรือผ้ายีนส์
- สตรี กระโปรงจะต้องไม่สั้นเหนือเข่าและไม่ตัดเย็บด้วยผ้ายีนส์ กางเกงต้องไม่รัดรูป ไม่ใช่ผ้ายัดหรือผ้ายีนส์

ตัวอย่างแนวทางการลงโทษของสำนักงาน ก.พ.

กรณี แต่งเครื่องแบบไม่เรียบร้อย

ข้าราชการถูกตรวจพบว่าแต่งเครื่องแบบไม่เรียบร้อยเครื่องหมายหมอกคล้ำ ไว้ผมยาว ผู้บังคับบัญชา ให้ชี้แจงเจ้าหน้าที่ชี้แจงว่า ปกติตนแต่งกายเรียบร้อย แต่ในวันดังกล่าว น้ายาขัดเครื่องหมายหมด จึงไม่ได้ขัดเครื่องหมาย สำหรับผมที่ยาว ตนได้แก้ไขแล้ว และจะไม่ประพฤติตนเช่นนี้ การกระทำดังกล่าว เป็นความผิดตาม ๘๒ (๒) ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ

โทษ ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน

กรณี ใช้เครื่องหมายยศไม่ตรงตามระดับข้าราชการ

เจ้าพนักงานธุรการ ๒ ได้แต่งเครื่องแบบชุดชาวปกติ ประดับอินทรีของข้าราชการระดับ ๓ - ๔ ไปร่วมพิธีวางพวงมาลา เนื่องในวันปิยมหาราช และเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พฤติการณ์เป็นการกระทำความผิดฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนธรรมเนียมของทางราชการ

โทษ ภาคทัณฑ์

กรณี การแต่งเครื่องแบบข้าราชการเข้าไปในสถานเริงรมย์

คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๒ กำหนดว่า “ห้ามแต่งเครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายที่แสดงให้เห็นได้ว่าเป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนตำรวจ ทหาร เข้าไปในไนท์คลับสถานอาบอบนวด สถานอบายมุข หรือสถานเริงรมย์ต่างๆ ยกเว้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการ” การปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี รวมทั้งผู้บังคับบัญชาที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าตำแหน่งดังกล่าว และผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารเป็นผู้รับผิดชอบ กับให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นคอยสอดส่องดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา และตักเตือนแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ การจงใจฝ่าฝืนข้อห้ามเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง และให้พิจารณาลงโทษอย่างเคร่งครัด